

A hónap műtárgya

A Kertvárosi Helytörténeti Gyűjtemény anyagából
Bács Vilma (Egy, a huszadik századot átél
kisasszony arcai)

Született 1893. február 24.-én.

Édesapja Bács András, édesanyja Fatsinay
Piroska.

Szülei korai halála után nagynénje, Fatsinay
Karolina nevelte fel, édesanyjaként. Nevelőapja
Koritár Lajos, Tatyí volt.

Útlevele szerint alacsony (150cm), barna hajú,
szürke szemű, különleges ismertetőjele nincs.
A huszadik század első évtizedétől haláláig, rövid
megszakításokkal, Cinkotán élt. Saját bevallása
szerint tizenhárom évig járt jegyben. Soha nem
ment férjhez. Az eljegyzésből a 13 év alatt kapott
csokoládék ezüstpapírjából gyúrt, több mint fél
kilós golyó maradt meg, egy intelem a
vőlegénytől, s néhány fotó. A vőlegény nevéből
csak a Pál, és a becézett Palóc ismert. Hosszas
grafológiai elemzés után is csak tippelhetünk a
Zvaratkó névre.

Ismerte Kiss Bélát, a cinkotai asszonyirtó
bádogost, de őt is túlélte.

Fiatalon sokat járt Erdélybe, Trianonig hazajárt a
rokonokhoz, Vércsorogra, Trianon után már csak
útlevéllel. Közeli barátnője román lány volt, Mimy
Davidescu, aki tökéletesen megtanult magyarul.
Tisztviselőként dolgozott a cinkotai község házában.
A háború után, a század felénél ment nyugdíjba.
Helytörténeti kutatók az ő keze írását ismerhetik
fel az 1920 és 1940 közötti cinkotai
jegyzőkönyvekben.

Ezután már csak kertészkedett, süttött-főzött,
horgolt, néha kirándult. Kézzel írt receptfüzetében
55 féle sütemény, 39 féle torta, parfék,
jegeskávék, likőrök sorakoznak, a serkésztés
rejtelmait is lejegyezte. Receptjeit sikerrel ültette
át a gyakorlatba. A töltikén kívül főétel, leves
leírása nincs a füzetben.

Idős korában is nagyon szeretett táncolni.
Élete végéig egészséges, életvidám volt. Utolsó
éveiben a tiszta pillanatok mellett egyre többször
összekeveredtek számára a valóság, az álom és
az éter hullámain érkező világ képei- ezért bár
nem tudott róla- virtuális világ határán élt, majd
1990. február 24.-én, 97. születésnapján új
dimenzióba költözött, ahonnan már csak ő tud
mesélni.

Életéről - bővebben - 3 helytörténeti füzetben is
megemlékeztünk: 5. Széman Richárd: Vica
kisasszony huszadik százada; 22. Széman
Richárd: Házak életutak; 38. Lantos-Széman:
Kisasszonyok, nagymasszonyok.

A cinkotai képviselőtestület
irodatisztjeként a helyi történelem
tanúja volt, keze írásából ismerhetjük
meg a település negyedszázados
történetét. Ismerte Batthyány Ilonát,
családi barátságban volt
Záborszky Zoltán főjegyzővel.

Bács Vilma Wayand Ilon rákosszentmihályi
tanítónő diákjaként jól megtanulhatta
a kézimunka készítést,
mert a cinkotai tanítónőképző
zászlajának ünnepére
*„A nehéz fehér selyemből szőtt
zászló mesteri hímzését Husz Béláné és
Bács Vilma készítették és gondos munkájuk
mindörökké hirdetni fogják a cinkotai
úrhölgyek értékes művészetét.
A zászló egyik oldalán
Pozsony és Cinkota címere,
másik oldalán egy tanítónő a
pozsonyi vár felé kezével
mutatja az utat növendékének.”*
Rákosi Szántó 1929. 42. sz.

Vica kisasszony tizenhárom évig járt jegyben, de soha nem ment férjhez. Az eljegyzésből az évek alatt kapott csokoládék ezüstpapírjából gyúrta, több mint fél kilós golyó maradt meg, a történet szerint a magjában az első kapott szerelmes levéllel, egy intelem a vőlegénytől, s néhány fotó. Zvaratkó Pál egy karácsonyi látogatásra két napos késéssel érkezett. Vicuka válaszul felbontotta az eljegyzést. Hátralevő életükben egyikőjük sem kötött házasságot. Vica kisasszonynak ez az egy szerelme volt és miután felbontották az eljegyzést, a kor szokásait komolyan véve haláláig "tisztá" maradt.

Cinkotai népviseletben

Az erdélyi Vércsorog helyi népviseletében

A kor kedvelt póza

Bécsben, barátnőikkel

Utolsó éveiben a tiszta pillanatok mellett egyre többször összekeveredtek számára a valóság, a sokat lapozott fotóalbumok, az álom és a televízió érkező világ képei ezért - bár nem tudott róla - a virtuális világ határán élt.

